

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування
Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту
Кафедра філософії

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної,
методичної та виховної роботи
_____ О.А. Лагоднюк
«___» _____ 20__ р.

06-07-22

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Program of the Discipline

Світова культура

WORLD CULTURE

Галузь знань	03	Гуманітарні науки
Field of Knowledge	03	Humanities
Спеціальність	034	КУЛЬТУРОЛОГІЯ
Speciality	034	CULTURAL STUDIES

Рівне – 2020

Робоча програма «Світова культура» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, які навчаються за освітньо-професійними програмами «Міжнародні культурні зв'язки та міжкультурні комунікації», «Креативна та цифрова культура» спеціальності 034 «Культурологія». Рівне: НУВГП, 2020. 31 с.

Розробник: Шадюк Т.А., к.філос.н., ст. викладач кафедри філософії.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри **філософії**.

Протокол від «27» лютого 2020 року № 8.

Завідувач кафедри _____ (Наконечна О.П.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник групи забезпечення спеціальності _____ Залужна А.Є.
(підпис) (ініціали та прізвище)

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІЕМ
(назва)

Протокол від «____» _____ 20__ року № ____
Голова науково-методичної ради з якості ННІ _____ Н.Є. Ковшун
(підпис) (ініціали та прізвище)

© Шадюк Т.А., 2020 рік

© НУВГП, 2020 рік

ВСТУП

Програма обов'язкової навчальної дисципліни циклу загальної підготовки ФП 1.18 «Світова культура» складена відповідно до освітньо-професійних програм «Міжнародні культурні зв'язки та міжкультурні комунікації», «Креативна та цифрова культура» підготовки бакалавра спеціальності «Культурологія».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є ознайомлення студентів з особливостями культурно-історичного процесу, культурними надбаннями людства, включаючи такі форми людської діяльності як мистецтво, філософію, релігію. Значну увагу також приділено розгляду еволюції наукових знань, технологій предметного середовища, формуванню соціально-економічних інституцій суспільств. Метою вивчення дисципліни є опанування смислами людської культури на шляху формування ціннісного ставлення особистості до дійсності.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліни «Етика» є складовою частиною циклу загальних дисциплін для підготовки студентів за спеціальністю 034 «Культурологія». Даний курс опирається на дисципліни: «Вступ до спеціальності», «Етика», «Історія філософії», «Міфологія» та є підґрунтям для вивчення дисциплін: «Феноменологія культури та культура повсякденності», «Семіотика культури», «Культура української діаспори» тощо.

Опанування курсу вимагає цілеспрямованої роботи над вивченням спеціальної літератури, активної роботи на лекціях, семінарських заняттях, самостійної підготовки. Вимоги до знань та умінь визначаються галузевими стандартами вищої освіти України.

Анотація

Набуття знань зі світової культури є невід'ємним складником формування професійної компетентності й необхідною підвалиною для опанування студентами багатьох

інших дисциплін циклу професійної та практичної підготовки. Оволодіння науковими знаннями про характер формування і логіку – необхідна умова освіченості та зростання рівня культури фахівця-культуролога, котрий повинен мати уявлення не тільки про національні, а й про загальнолюдські культурні цінності та світові культурні надбання.

В межах програми передбачено ознайомлення з логікою, смислами та результатами людського культуротворення від доісторичних періодів до складних суперечливих процесів культури XXI століття.

Застосування методології історичної, філософської та культурологічної наук дозволяє здійснити академічний виклад дисципліни з урахуванням як конкретно-історичних форм розвитку різних культур минулого і сучасності, так і їх духовно-світоглядного, морально-ціннісного та естетичного змісту.

Ключові слова: культура; цивілізація; культурні смисли; культурні цінності; культуротворчість.

Abstract

To acquire knowledge on world culture is extremely important when developing professional competence. It is an essential impetus for gaining skills on other disciplines in professional and practical training. Being scientifically competent in the field of world culture is a crucial element of education as well as professional and cultural development of a culture scientist who should be aware of not only national but also human cultural values along with world cultural heritage. The program curriculum includes familiarizing with all cultures covering the period from prehistoric periods till the complicated contradictory processes of XXI century culture.

Application methodology on history, philosophy and culture studies will allow to contribute to the discipline academically. Specific historical forms of development in various cultures from bygone days till modern times, their spiritual values and persuasions, moral and aesthetic contents are taken into consideration.

Key words: culture; civilization; cultural meanings; cultural values;

culture creativity.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни			
		денна форма навчання			
Кількість кредитів – 12,5 Модулів – 6	Галузь знань 03 «Гуманітарні науки»	Нормативна			
	Спеціальність <u>034 Культурологія</u>				
Змістових модулів –	Освітні програми: Міжнародні культурні зв'язки та міжкультурні комунікації. Креативна та цифрова культура.	Рік підготовки:			
		1-й		2-й	
Загальна кількість годин – 375 год.		-	2 с.	3 с.	4с.
		Лекції			
		2 с.	3 с.	4 с.	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2,5 самостійної роботи студента – 2,7	Рівень вищої освіти: бакалаврський	36	20	20	
		Практичні, семінарські			
		2 с.	3 с.	4 с.	
		34	20	20	
		Самостійна робота			
		2 с.	3 с.	4 с.	
		125	50	50	
Форма контролю					
залік, екзамен, екзамен					

Примітка: співвідношення кількості годин аудиторних занять та індивідуальної і самостійної роботи становить: 40 до 60 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування системи знань про культуру як специфічний спосіб людського існування в природі, ознайомлення із закономірностями розвитку культури у її глобальному вимірі та пам'ятками культури загальнолюдського значення.

Завдання:

- ◇ формування уявлень про загальносвітовий культурний процес, специфіку окремих цивілізацій та культурно-історичних епох;
- ◇ визначення змісту культури як смислів, втілених у предметних результатах діяльності людей;
- ◇ дослідження закономірностей зародження і трансляції ціннісно-смыслового змісту соціокультурної життєдіяльності людства;
- ◇ розкриття особистісного виміру культурної історії людства та створення передумов до усвідомлення себе як суб'єкта культурно-історичного процесу;
- ◇ створення умов для культурної самореалізації та саморозвитку студента, формування власної культурної самосвідомості.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Світова культура» студент повинен **знати:**

- термінологію, завдання та функції дисципліни;
- історичну типологію культури та підходи до класифікації культурної еволюції;
- принципи суспільно-історичного буття та специфіку цивілізаційних процесів культур світу;
- закономірності кожної культурно-історичної епохи та особливості культурних здобутків різних суспільств;

уміти:

- інтерпретувати поняття і терміни світової культури;
- аналізувати смисли й значення, втілені в результатах культурної діяльності людства різних епох;
- зіставляти цивілізаційні феномени в контексті історичного розвитку культур світу, визначати спільні та відмінні цивілізаційні риси в межах епохи;

- обґрунтовувати власну світоглядну позицію щодо значення культури у суспільному та особистісному житті;
- адаптовуватись до суперечливих умов сучасного буття та протистояти негативним впливам масового середовища;
- аналізувати та прогнозувати тенденції та перспективи розвитку світової культури в добу сьогодення.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. 1 курс. 2 семестр.

Змістовий модуль 1. Культура первісної і стародавньої доби.

Тема 1. Теоретичні виміри культури.

Поняття культури та його етимолого-семантичні рівні абстракції. Система культури. Аксиологічний вимір культури. Культура як людський спосіб життя. Співвідношення природного і культурного. Сутність суспільної природи людини в дзеркалі культури.

Основні версії походження культури. Культурна еволюція та її основні етапи. Історична типологія культури та її критерії. Принципи періодизації культурної еволюції.

Місце світової культури в системі соціально-гуманітарного знання.

Тема 2. Культура первісної доби.

Критерії періодизації первісної історії. Роль традиції у формуванні культури палеоліту.

Форми свідомості первісного суспільства. Символізм у мистецтві первісної доби. Культура мезоліту та неоліту. Землеробство як поштовх культурної еволюції.

Поява мови як визначальний феномен культури. Генеалогічна класифікація мовних сімей народів. Розвиток писемності як важель переходу до цивілізації. Типи письма.

Тема 3. Культура і цивілізація народів Дворіччя.

Своєрідність географічних умов Месопотамії. Землеробство як основа і умова розвитку культури. Космос культуротворчої свідомості жителів Шумеру і Аккаду. Культурні винаходи шумерів і їх цивілізаційне значення.

Міста, держави й демократії шумерських та семітських народів. Скульптура і монументальна архітектура. Походження і розвиток давньомесопотамського письма. Перші бібліотеки.

Релігія, культури, обряди. Етичні, філософські, літературні, правові пошуки та здобутки жителів стародавньої Месопотамії. Культурні досягнення Вавилонії як історична спадщина античності.

Тема 4. Історія культурного розвитку Стародавнього Єгипту.

Життеустрій стародавніх єгиптян. Географічне положення Єгипту як родючий ґрунт його культури. Релігія та міфологія: особливості світосприймання, формулювання й втілення культурних ідей. Монархічні риси давньоєгипетської культури.

Наукові знання, розвиток монументальної архітектури і образотворчого мистецтва. Естетичні уявлення давніх єгиптян. Писемність, релігійно-філософська прозаїчна література і поезія Стародавнього Єгипту: від пафосу до етосу.

Вплив культури Стародавнього Єгипту на історичний і культурний розвиток народів Передньої Азії, античної Греції та Стародавнього Риму.

Тема 5. Історичні особливості культури народів Східного Середземномор'я.

Природнокліматичні умови і матеріальна культура малих народів Східного Середземномор'я. Побутова культура стародавніх жителів Фінікії, Сирії, Палестини.

Винайдення абеткового письма. Релігія: від язичництва до монотеїзму. Літературні пам'ятки та

народний фольклор. Релігійно-філософський характер літературних надбань стародавніх євреїв.

Архітектура, образотворче мистецтво та музика народів Східного Середземномор'я.

Тема 6. Культура Стародавнього Ірану: історичний зріз.

Археологічні джерела культурного розвитку Стародавнього Ірану. Відомості про історію давніх персів та їх державний устрій. Характерні риси культурного розвитку стародавнього Еламу, Мідії, Персії.

Канонічність монументального мистецтва, архітектури та скульптури ахеменідської Персії. Мораль, звичаї та повсякденне життя давніх персів.

Традиційне й новаторське в давньоперсидській релігії. Зороастризм як зразок синтетичного релігійно-етичного вчення. Культура Стародавнього Ірану в ареалі взаємодії з довколишніми давньосхідними цивілізаціями.

Тема 7. Своєрідність культури Стародавньої Індії.

Джерельна база вивчення та характерні риси давньоіндійської культури. Хараппа і Мохенджо-Даро – центри протоіндійської культури.

Культура епохи Вед. «Махабхарата» та «Рамаяна». Форми соціальної стратифікації індійського населення. Брахманізм. Побут та сімейний уклад населення Стародавньої Індії. Давньоіндійські наукові знання.

Світоглядні пошуки давніх індійців післяведичної культури. Джайнізм, буддизм і відроджений індуїзм в колі релігійно-філософської традиції. Специфіка художньої культури Стародавньої Індії.

Модуль 2. 1 курс. 2 семестр.

Змістовий модуль 2. Культура стародавніх часів.

Тема 8. Обичайність давньої китайської культури.

Історичні відомості щодо формування державності у давньокитайських народностей. Типові риси культури Стародавнього Китаю та ментальність населення.

Світоглядна палітра Стародавнього Китаю: конфуціанство, даосизм, легізм. Характерні риси розвитку писемності, літератури, наукових знань та художньої культури давніх китайців.

Своєрідність китайських шести мистецтв. Традиційна китайська медицина та її культурне значення. Вплив китайської культури на літературу і мистецтво Заходу.

Тема 9. Характерні риси стародавньої японської культури.

Фундамент давньояпонського культуротворення. Запозичити чуже й зберегти національне: своєрідність японської культури. Невичерпність і стійкість традиціоналізму.

Природа і людина: виховання гармонією. Мистецтво японців: філософія художньо-смыслових задумів. Естетика й священнодійство у побутовій культурі.

Тема 10. Культура давніх жителів Австралії.

Соціальний життєустрій австралійських аборигенів. Побут та звичаї давніх жителів Австралії. Символіка життєвих фізіологічних циклів.

Статус людини у суспільстві та його динаміка. Релігійні вірування, магія й міфологія давніх австралійців. Закон і громадський порядок.

Мистецькі традиціоналії. Вплив європейського колонізаторства на культуру і побут австралійців. Співвідношення модерного і традиційного в культурі Австралії.

Тема 11. Культура давньої Америки.

Особливості суспільного устрою й процесів державотворення у давніх жителів Америки. Найдавніші культурні феномени Мезоамерики. Майя, ацтеки та інки в історіографії давньої Америки.

Культурні досягнення майя та ацтеків. Сакральне та світське мистецтво. Наукові знання та їх розповсюдження.

Архітектура та образотворче мистецтво. Політичні детермінанти релігійних вірувань давніх народів Мезоамерики.

Мистецтво як культурний код. Онтологічні конструкти в світоглядній культурі ацтеків. Культурні амбіції на вістрі війни.

Державна міць імперії інків. Соціальний устрій і побут давніх індіців. Релігійно-правовий синкретизм в імперській ідеології давніх жителів Південної Америки. Образотворче та ювелірне мистецтво. Конкістадори в Америці та доля давніх культур.

Тема 12. Культура стародавніх народів Африки.

Особливості давньої культури африканських народів. Міфологія та релігія давньоафриканських народів. Етнографія та історіографія Стародавньої Африки.

Суспільний устрій Африканський політеїзм: його міграції і трансформації. Синкретизм як домінуюча ознака еволюції релігійних вірувань в Африці: традиціоналізм, християнство та іслам.

Жанрова аморфність давньоафриканського мистецтва. Скульптура і племінна архітектура. Культура Нок, мистецтво Іфе, Бенін, Дагомеї. Африканське мистецтво у скарбниці світової культури.

Тема 13. Культурні особливості кочівників Євразійського степу.

Цивілізація і варварство: конфлікт соціальної організації. Соціально-економічний устрій і спосіб життя кочівників. Феномен культурного життя: моделі кочівництва. Загальні риси та ментальні особливості жителів Євразійського степу.

Осідлість і кочівництво: перипетії розумосяжності. Хунну як типовий зразок способу життя і повсякденного побуту народностей степу. Вірування хунну і їх суспільне значення. Світогляд давніх монголів. Обряди та

профілактична магія. Стиль анімалізму. Стилї степового мистецтва та їх світоглядний зміст.

Скіфська цивілізація. Скіфська культура і світоглядна модель. Становлення слов'янської цивілізації та її зв'язок з культурою кочівників Євразії. Доли степових держав і об'єднань. Імперія Хунну і Китай. Імперія Чингісхана. Міф про варварство.

Тема 14. Етапи становлення давньогрецької культури.

Хронологічні межі античності. Кріто-мікенська культура як колиска культури Стародавньої Еллади. Тематика критського живопису. Релігійні вірування та стиль життя критян. Особливості мікенської цивілізації. Військовий характер мікенської культури. Суспільні риси ранньоархаїчного (гомерівського) періоду грецької культури.

Культура Греції архаїчного періоду. Колонізаційний характер розвитку культури. Місто-поліс як осередок культурного життя. Культурні переваги демократичного шляху розвитку грецького суспільства. Грецька міфологія – фундамент літературних надбань. Зародження античної філософії. Мистецтво, архітектура та скульптурний канон. Вазопис як візитниця архаїки.

Культура Греції класичного періоду. Акрополь – зразок архітектури класичної доби. Ідейні основи класичної скульптури. Дух і тематика класичного мистецтва. Філософські шукання за класичної доби. Грецький театр як сходи́на самопізнання у повсякденні.

Ідейні основи культури Греції доби еллінізму. Традиційне та нове у грецьких релігійних віруваннях. Самобутність грецької філософії. Розквіт науки доби еллінізму. Література та театр: зміни акцентів. Пам'ятки архітектури та скульптури. Живопис: техніка та сюжетна різноманітність.

Тема 15. Історія культури Стародавнього Риму.

Періодизація історичного розвитку культури Стародавнього Риму. Цивілізаційні здобутки стародавнього Риму царського періоду. Первісні релігії. Пантеон римських богів.

Особливості культурного розвитку епохи республіки. Полісний тип культури. Протистояння патриціїв і плебеїв. Принципи римського права і становлення полісу. Колонізаційна політика Риму і права громадян. Мілітаризація римського суспільства та державна експансивна політика. Соціально-економічний устрій та спосіб життя населення країни. Культурний побут сім'ї та звичаєвий уклад.

Елліністичні культурні горизонти. Перекладна література й політична публіцистика. Римський театр: запозичене й оригінальне. Філософія втіхи.

Культура епохи Римської імперії. Економічне та культурне життя владної верхівки та громадян Італії. Романізація як культурно-політична стратегія. Розквіт наукових знань: енциклопедичність і практика. Римська поезія як ментальна самореалізація. Філософія як спосіб життя. Теорія і практика права.

Занепад Римської держави. Криза античного суспільства. Духовно-культурні передумови та виникнення християнства. Релігійно-моральне підґрунтя поширення християнства.

Модуль 3. 2 курс. 3 семестр.

Змістовий модуль 3. Культура Середньовіччя.

Тема 16. Особливості візантійської культури.

Культурні аспекти історії Візантії: періодизація. Антична спадщина Візантії. Суспільний розвиток ранньої Візантії. Церква і держава: політика взаємовідносин. Кодекс Юстиніана й деспотична влада імператора. Державна ідеологія.

Філософія світська і релігійна: конфронтація та примирення. Іконоборство. Ортодоксія і богослів'я.

Исихазм як релігійно-містичний напрям візантійської філософії. Патристична література ранньовізантійської доби.

Візантійська література. Освіта й науковченість. Музика у візантійському релігійному культурі. Образотворче мистецтво й архітектура Візантії.

Тема 17. Українська культура як східнохристиянський феномен.

Історичний контекст культурного поступу Київської Русі. Вхідження в простір східнохристиянського світу. Автентичність і соціокультурні стимули культури Візантії. Пам'ятки матеріальної культури і їх смислове прочитання.

Світоглядна культура давніх українців. Язичництво та християнські звичаї: концептуалізація значущого. Фольклор Давньої Русі. Обрядова й календарна поезія. Міський і сільський типи давньої української культури.

Архітектура і живопис часів київської Русі. Візантійська й давньоруська традиції зодчества. Храмове будівництво. Мозаїка й фресковий розпис. Книжкова мініатюра. Декоративно-ужиткове мистецтво часів Київської Русі. Кирилиця: типи та зразки давньоруської літератури.

Тема 18. Типові особливості середньовічної культури класичного арабського Сходу.

Мусульманська культура як концепт. Історичні етапи розвитку арабської культури. Особливості віровчення, культу та соціально-історичні умови поширення ісламу.

Культура халіфату часів Омейядів та Абасидів. Наукові знання та освітні заклади. Мистецтво арабо-мусульманського середньовіччя.

Середньовічний Єгипет в полі зору мистецтвознавців. Культурний марафон Ірану, Середньої Азії та Туреччини. Ознаки арабо-мусульманської культури Іспанії. Культурний розквіт країн Магрибу.

Тема 19. Середньовіччя Європи як культурно-історична епоха.

Підходи до визначення історичних меж середньовіччя в Європі. Світоглядні оцінки середньовічної культури. Філософське осмислення феномена середньовіччя. Походження поняття Європа. Роль Західної Римської імперії як соціально-політичного вектора Західної Європи. Варвари і римляни: культурне протистояння чи асиміляція.

Християнство і формування середньовічної культури. Характерні риси культури раннього середньовіччя Західної Європи. Особливості соціального устрою часів раннього середньовіччя. Протекторат католицької церкви.

Система освіти в середньовічній Європі. Філософсько-теологічна та етична думка епохи середньовіччя: Аврелій Августин, Боецій, Тома Аквінський, Григорій Великий, ін.

Культура Європи зрілого середньовіччя, IX – XIII століть. Паростки європейської духовно-політичної культури. Пріоритет освіти та верховенство церкви над світською владою. Місто як культурно-політичний центр. Школи та університети.

Середньовічна міська республіка та уклад життя громадян. Хрестові походи: західна християнська експансія. Євангельські ідеали та боротьба з ересями. Романський стиль в архітектурі. Образотворче мистецтво в обрамленні релігійного світогляду. Готика як архітектурний стиль. Рицарська культура. Музика, театр, народна карнавальна культура.

Модуль 4. 2 курс. 3 семестр.

Змістовий модуль 4. Культура епохи Відродження.

Тема 20. Культура Відродження і бароко.

Становлення культури Відродження. Філософська думка Відродження – законодавець свідомості епохи.

Книгодрукування, великі географічні відкриття, формування національних монархій. Гуманістична ідеологія як контрапост духовній доктрині католицизму в Західній Європі. Інквізиція католицької церкви – ганьба на тлі розквіту наук і мистецтв.

Гуманізм як ідеологія епохи Відродження. Поезія, проза, драматургія – засоби художнього осмислення дійсності. Літературні жанри і сюжети: всеосяжність стилів і змісту.

Тема 21. Культура італійського Ренесансу.

Особливості Проторенесансу в Італії. Ідеї ренесансного гуманізму Піко делла Мірандоли. Данте, Петрарка і Бокаччо – видатні представники культури Ренесансу. Архітектура італійського Відродження: форми та ідеї.

Антропоцентризм Раннього Відродження. Особливості Раннього і Високого Ренесансу: порівняльна характеристика. Титани Високого Ренесансу. Творчий геній Ботічеллі, Леонардо да Вінчі, Рафаеля, Мікеланджело. Особливості венеціанського Ренесансу. Пізнє Відродження.

Філософські вчення епохи Ренесансу: пошуки натхнення в античних істинах.

Тема 22. Культурні засади новоєвропейської свідомості доби Реформації.

Реформація як феномен культури. Ідейний зміст, політичні та соціально-економічні передумови Реформації.

Реформація та німецький гуманізм. Біблія як ідейне джерело Реформації.

Наслідки Реформації: народження новоєвропейської ментальності. Мистецтво доби Реформації та її вплив на культуру народів Європи. Явище контрреформації.

Тема 23. Новий час як культурно-історична епоха.

Культура Нового часу як поняття. Новочасна культурна парадигма: ідеали та ідоли. Особливості історії Європи XVII-XVIII ст.

Загальна характеристика новочасної культури. Філософсько-світоглядні зрушення XVII ст. культурні домінанти Нового часу.

XVII століття – вік геніїв. Наукова революція XVI-XVII ст.: винаходи та їх цивілізаційне значення.

Модуль 5. 2 курс. 4 семестр.

Змістовий модуль 5. Культура епохи Нового часу.

Тема 24. Художні напрями європейського мистецтва XVII століття.

Новий час як епоха мистецького плюралізму. Доба бароко та класицизму. Типові риси естетики бароко. Бароко в літературі, архітектурі та живописі.

Характерні риси та принципи класицизму. Образ людини в класицизмі. Класицизм у драматургії, архітектурі, живописі.

Реалізм у мистецтві XVII століття.

Тема 25. Культура епохи європейського Просвітництва.

Просвітництво як об'єкт вивчення у світовій культурі. Ідейно-теоретичні засади культури Просвітництва.

Особливості англійського Просвітництва. Французьке Просвітництво та енциклопедизм. Явище німецького Просвітництва.

Художньо-естетичні напрями доби Просвітництва: класицизм, реалізм, сентименталізм, рококо.

Тема 26. Тенденції розвитку західноєвропейської культури XIX століття.

Європа першої половини XIX століття: історичні днтермінанти культурного розвитку. Характерні риси культури XIX ст.

Наукова думка та культура Європи XIX століття.

Німецька філософія першої половини XIX століття та її значення в ареалі європейської культури.

Культура Європи у другій половині XIX століття.

Тема 27. Мистецькі напрями у європейській культурі другої половини XIX століття.

Особливості мистецького життя Європи XIX століття та стилістика художньої культури.

Культура країн північної Європи.

Європейська культура другої половини XIX століття на тлі інтеграційних процесів.

Культура як об'єкт теоретичного аналізу на межі XIX–XX століть.

Культура Європи другої половини XIX ст.

Модуль 6. 2 курс. 4 семестр.

Змістовий модуль 6. Культура XX – XXI ст.

Тема 28. Культура світу першої половини XX століття.

Культура XX століття: прикметні риси та особливості.

Досягнення науки. Техніка, технології, техногенна цивілізація. Мистецтво та його види у XX столітті: Філософія і філософема: слугування істині й виправдання ідеологій.

Художня культура XX ст.: модернізм і постмодернізм. Теоретично-прикладні дослідження історії культури.

Тема 29. Культура світу другої половини XX століття.

Архітектура XX ст.: суперечливість концептуальності. Доба кінематографу. Література, музика, театр: пошуки нових стилів.

Художня культура другої половини XX ст.. Образотворче мистецтво: художній пошук і новаторство. Масова й елітарна культури: феноменологія. Культурне багатоманіття світу.

Тема 30. Особливості сучасної культури народів світу.

Ознаки глобальної кризи культури ХХ ст. Кризові явища як об'єкт культурологічного аналізу. Принципи теоретичного осмислення розвитку культури сучасності. Соціокультурні характеристики індустріального і постіндустріального суспільства.

Характерні риси культури народів Азії у ХХ ст.: Японія, Китай, арабський Схід.

Сучасна культура Латинської Америки. Культура сучасної Африки.

Світова культура як єдність у багатоманітності.

Тема 31. Світова культура початку ХХІ століття: тенденції історичного розвитку.

Культура і суспільство: сценарії розвитку. Інформаційна епоха: культурологічний аналіз. Проблеми глобалізації в культурному вимірі. Риси масової культури.

Стилі і ролі: мистецтво й архітектура. Образотворче мистецтво, кінематограф, музика, театр. Абстракціонізм у формах і значень. Література: традиції і новаторство. Філософія й філософеми.

Мода як диктатор і законодавець. Феномен стилю. Танець як мистецтво.

Мапа релігій світу. Християнство: виклики і реакції ХХІ століття. Новітні релігійні течії.

4. Структура навчальної дисципліни

Модулі й назви тем	Кількість годин			
	Лекції	Сем.з.	СРС	Разом
1	2	3	4	5
Модуль 1. 1 курс. 2 семестр.				
Змістовий модуль 1. Культура первісної і стародавньої доби.				
Тема 1. Теоретичні виміри культури.	4	2	8	14
Тема 2. Культура первісної доби.	2	2	7	11

Тема 3. Культура і цивілізація народів Дворіччя.	2	2	7	11
Тема 4. Історія культурного розвитку Стародавнього Єгипту.	2	2	7	11
Тема 5. Історичні особливості культури народів Східного Середземномор'я.	2	2	7	11
Тема 6. Культура Стародавнього Ірану: історичний зріз.	2	2	7	11
Тема 7. Своєрідність культури Стародавньої Індії.	2	2	7	11
Разом за модулем 1	16	14	50	80
Модуль 2 1 курс. 2 семестр.				
Змістовий модуль 2. Культура Стародавніх часів.				
Тема 8. Обичайність давньої китайської культури.	2	2	7	11
Тема 9. Характерні риси стародавньої японської культури.	2	2	7	11
Тема 10. Культура давніх жителів Австралії.	2	2	7	11
Тема 11. Культура давньої Америки.	2	2	7	11
Тема 12. Культура стародавніх народів Африки.	2	2	7	11
Тема 13. Культурні особливості кочівників Євразійського степу.	2	2	7	11
Тема 14. Етапи становлення давньогрецької культури.	4	4	8	16
Тема 15. Історія культури Стародавнього Риму.	4	4	8	16
Разом за модулем 2	20	20	58	98
Модуль 3. 2 курс. 3 семестр.				
Змістовий модуль 3. Культура Середньовіччя.				
Тема 16. Особливості візантійської культури.	4	4	8	16
Тема 17. Українська культура як	2	2	7	11

східнохристиянський феномен.				
Тема 18. Типові особливості середньовічної культури класичного арабського Сходу.	2	2	7	11
Тема 19. Середньовіччя Європи як культурно-історична епоха.	4	4	8	16
Разом за модулем 3	12	12	30	54
Модуль 4. 2 курс. 3 семестр. Змістовий модуль 4. Культура епохи Відродження.				
Тема 20. Культура Відродження і барокко.	2	2	7	11
Тема 21. Культура італійського Ренесансу.	2	2	7	11
Тема 22. Культурні засади новоевропейської свідомості доби Реформації.	2	2	7	11
Тема 23. Новий час як культурно-історична епоха.	2	2	7	11
Разом за модулем 4	8	8	28	44
Модуль 5. 2 курс. 4 семестр. Змістовий модуль 5. Культура епохи Нового часу.				
Тема 24. Художні напрями європейського мистецтва XVII століття.	2	2	7	11
Тема 25. Культура епохи європейського Просвітництва.	4	4	8	16
Тема 26. Тенденції розвитку західноєвропейської культури XIX століття.	2	2	7	11
Тема 27. Мистецькі напрями у європейській культурі другої половини XIX століття.	2	2	7	11
Разом за модулем 5	10	10	29	49
Модуль 6. 2 курс. 4 семестр. Змістовий модуль 6. Культура XX – XXI ст.				
Тема 28. Культура світу першої половини XX століття.	2	2	7	11

Тема 29. Культура світу другої половини ХХ століття.	2	2	7	11
Тема 30. Особливості сучасної культури народів світу.	4	4	8	16
Тема 31. Світова культура початку ХХІ століття: тенденції історичного розвитку.	2	2	8	12
Разом за модулем 6	10	10	30	50
Всього	76	74	225	375

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Теми	Кількість годин
Модуль 1. 2 семестр.		
1.	Поняття та історична типологія культури.	2
2.	Первісна культура.	2
3.	Своєрідність культури Межиріччя.	2
4.	Зміст і сенс культури Стародавнього Єгипту.	2
5.	Культура Східного Середземномор'я.	2
6.	Історичні особливості Давньоіранської культури.	2
7.	Культура Стародавньої Індії.	2
Разом за 1 модуль		14
Модуль 2. 2 семестр.		
8.	Культурно-історичний феномен Стародавнього Китаю.	2
9.	Історичні риси культури Стародавньої Японії.	2
10.	Культура Стародавньої Австралії.	2
11.	Історія культури доколумбової Америки.	2
12.	Стародавні часи в культурі народів Африки.	2
13.	Культура кочівників Євразійського степу.	2
14.	Культура Стародавньої Греції.	4
15.	Історичні особливості культури Стародавнього Риму.	4
Разом за 2 модуль		20

Модуль 3. 3 семестр.		
16.	Культура Візантії: особливості розвитку та історичне значення.	4
17.	Культура України як східнохристиянський феномен.	2
18.	Середньовічна культура класичного арабського Сходу.	2
19.	Європейське середньовіччя: культурологічний вимір.	4
Разом за 3 модуль		12
Модуль 4. 3 семестр.		
20.	Культурно-історична епоха Ренесансу.	2
21.	Досягнення культури італійського Ренесансу.	2
22.	Реформація: культурні засади новоєвропейської свідомості.	2
23.	Новочасна культурно-історична епоха.	2
Разом за 4 модуль		8
Модуль 5. 4 семестр.		
24.	Доба бароко та класицизму.	2
25.	Культура доби Просвітництва.	4
26.	Західноєвропейська культура першої половини ХІХ століття.	2
27.	Художня культура другої половини ХІХ століття.	2
Разом за 5 модуль		10
Модуль 6. 4 семестр.		
28.	Світова культура першої половини ХХ століття.	2
29.	Світова культура другої половини ХХ століття.	2
30.	Сучасна культура народів світу.	4
31.	Культура ХХІ століття: світ сьогодення.	2
Разом за 6 модуль		10
Всього		74

6. Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

60 годин – підготовка до аудиторних занять;

80 годин – підготовка до контрольних заходів;

85 годин – опрацювання окремих тем програми або їх частин, які не викладаються на лекціях.

6.1. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Модуль 1, 2. 2 семестр.		
1.	Культура як ціннісний феномен.	7
2.	Взаємозв'язок традиції і новації в культурі.	7
3.	Духовна та матеріальна первісна культура.	7
4.	Культура протослов'янських племен.	7
5.	Трипільська культура у світовому спадку.	8
6.	Захід – Схід: діалог чи протистояння цивілізацій.	7
7.	Староєврейська культура та її історичне значення.	7
8.	Старий Завіт як священна книга іудеїв.	7
9.	Антична міфологія як основа європейської науки та культури.	8
Модуль 3, 4. 3 семестр.		
10.	Історія християнства та його конфесійних різновидів.	8
11.	Середньовічна українська культура.	7
12.	Арабо-мусульманська культура середньовічного періоду.	7
13.	Історія середньовічної культури народів Азії та Африки.	7
14.	Феномен лицарської куртуазної культури.	7
15.	Візантійська культура та її вплив на традиції Київської Русі.	8
16.	Візантійське мистецтво – еталон для мистецтва православного світу.	7
17.	Козацька епоха та формування культури	8

	українського бароко. Особливості українського бароко в літературі, архітектурі, живопису.	
18.	Характерні особливості Південного і Північного Європейського Відродження.	7
19.	Український Ренесанс.	8
	Модуль 5, 6. 4 семестр.	
20.	Наукова революція XVI-XVII століття.	7
21.	Музична культура XVIII століття.	7
22.	Роль науки та техніки в культурі XIX ст.	8
23.	Формування класичної української літератури та живопису.	7
24.	Культурологічна думка про культуру XX століття.	8
25.	Молодіжні субкультури.	7
26.	Культура народів Азії у XX столітті.	7
27.	Модернізм в історії світової культури.	7
28.	Постмодернізм в історії світової культури.	7
29.	Самовідчуття масової культури поч. XXI століття.	7
30.	Проблеми розвитку сучасної інформаційної культури.	7
31.	Соціокультурні характеристики індустріального і постіндустріального суспільства.	7
	Всього	225

7. Методи навчання

При викладанні навчальної дисципліни «Світова культура» використовуються:

- інтерактивні лекції;
- елементи проблемної лекції;
- використання мультимедійних засобів;
- доповіді та повідомлення;
- творчі завдання, есе;
- письмові самостійні роботи;
- навчальні дискусії;
- дебати;

- кейс-методи;
- усні опитування;
- тестові завдання;
- колоквиуми;
- симуляційні ігри;
- обговорення медійних матеріалів на історико-релігійну тематику.

8. Методи контролю

Контроль знань проводиться як в усній, так і в письмовій формах:

- усне опитування або письмові самостійні роботи на предмет знання термінів і понять дисципліни;
- колоквиуми;
- тестування.

Контроль самостійної роботи:

- перевірка письмової підготовки доповідей, проєктів-есе, термінологічного словника;
- тестування.

Форми і методи контролю відображені у 100 бальній шкалі оцінювання знань.

9. Розподіл балів, що отримують студенти 1 курс. 2 семестр

Поточне опитування та самостійна робота															Сума		
Модуль 1							МК1	Модуль 2								МК2	
30								30									
Т. 1	Т. 2	Т. 3	Т. 4	Т. 5	Т. 6	Т. 7	20	Т. 8	Т. 9	Т. 10	Т. 11	Т. 12	Т. 13	Т. 14	Т. 15	20	100
4	5	4	4	5	4	4		4	4	3	4	3	4	4	4		

2 курс. 3 семестр

Поточне опитування та самостійна робота									МК1	Модуль 4				МК2	Екзамен	Сума
Модуль 3				30				30								
Т. 16	Т. 17	Т. 18	Т. 19	20	Т. 20	Т. 21	Т. 22	Т. 23	20	40	100					
7,5	7,5	7,5	7,5		7,5	7,5	7,5	7,5								

2 курс. 4 семестр

Поточне опитування та самостійна робота								МК1	Модуль 6				МК2	Екзамен	Сума
Модуль 5				30					30						
30												40	100		

Т. 24	Т. 25	Т. 26	Т. 27	20	Т. 28	Т. 29	Т. 30	Т. 31	20		
7,5	7,5	7,5	7,5		7,5	7,5	7,5	7,5			

10. Шкала оцінювання

Сума балів за всі форми навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену	для заліку
90-100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
74-81		
64-73	задовільно	
60-63		
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки та плани семінарських занять з навчальної дисципліни «Культурологія та релігієзнавство» для студентів спеціальності «Туризм» денної форми навчання. – Н.О. Стратонова. – Рівне: НУВГП, 2017. – 19 с. <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/7461>

12. Рекомендована література

Базова

1. Історія світової культури: навч. посіб. / Керівник авт. Колективу Л. Т. Левчук. 3-тє вид., перероб. і доп. Київ. Центр учбової літератури, 2010. 400 с.
2. Гаврюшенко О. А., Шейко В. М., Кравченко О. В. Історія світової культури: навч. посібник / Наук. ред. В. М. Шейко. Київ. Кондор, 2006. 404 с.

3. Полікарпов В.С. Лекції з історії світової культури: навч. пос. для студ. техн. вузів. / Полікарпов В. С. 3-е вид., стер. Харків, Київ. Основа; Т-во «Знання», 1999. 336с.
4. Полікарпов В.С. Лекції з історії світової культури: навч. посібник для студ. техн. вузів. / Полікарпов В. С. 4-е вид., випр. і доп. К. : Т-во «Знання», 2000. 359с.
5. Історія світової та вітчизняної культури: навчальний посібник / Юрій М. Ф. Київ. Дакор, 2007. 454 с.
6. Історія світової та української культури: підручник для ВНЗ. / В. А. Греченко, І. В.Чорний, В. А. Кушнерук., В. А. Режко. Київ. Літера ЛТД, 2010. 480 с.
7. Історія української та світової культури / Л. І. Косянчук. Тернопіль: Астон, 2001. 311 с.
8. Лекції з історії світової та вітчизняної культури: навчальний посібник. Вид. 2-ге, перероб. і доп. / За ред. А. В. Яртися, В. П. Мельника. Львів, 2005.
9. Культурологія : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В. А. Бокань; Міжрегіон. акад. упр. персоналом. Київ. 2000. 134 с.
10. Культурологія: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / П. Е. Герчанівська; Відкритий міжнар. ун-т розв. людини «Україна». Мережа дистанц. навчання. К., 2005. 290 с.
11. Культурологія: теорія та історія культури: навч. посіб. Видання 2-ге, перероб. та доп. / За ред. І. І. Тюрменко. Київ. Центр навчальної літератури, 2005. 368 с.
12. Культурологія: українська та зарубіжна культура: навч. посібник / За ред. М. М.Заковича. 4-те вид., випр. і допов. Київ. Знання, 2009. 589 с.
13. Ніколова Н. І., Чмихов М. О. Культурологія: культурогенез: навч. посіб. Київ. Видавничий дім «Скіф». 2012. 440 с.
14. Петрушенко В. Л., Савельєв В. П., Повторєва С. М. та ін. Культурологія: навчальний посібник. Львів. 2012. 357 с.
15. Подольська Є. А., Лихвар В. Д. Культурологія: навчальний посібник. Київ. Центр навчальної літератури. 2003. 248 с.
16. Шевнюк О. Л. Культурологія: навч. посібник. Київ. Знання-Прес. 2007. 353 с.

Допоміжна

1. Архаїчна культуротворчість: спроба постнекласичної інтерпретації / В. М. Леонтєва; Харк. держ. техн. ун-т радіоелектрон. Х., 2000. 60 с.
2. Гатальська С. М. Філософія культури: підручник. Київ. Либідь, 2005.
3. Герчанівська П. Е., Сабадаш Ю. С., Федотова О. О. Культурно-дозвіллева діяльність у сучасному світі: кол. монографія. Київ. Видавництво Ліра-К. 2017. 328 с.
4. История мировой культуры (мировых цивилизаций) / Под ред. Г. В. Драча. Ростов на Дону. Феникс. 2005. 544 с.
5. Івашина О. О. Загальна теорія культури. Київ. Вид. дім «Києво-Могилянська академія». 2008. 215 с.
6. Історія художньої культури: Середньовіччя. Відродження : підруч. для студ. вищ. навч. закл. мистецтв і культури / В. М. Шейко, О. А. Гаврюшенко, О. В. Кравченко; Харк. держ. акад. культури. Харків. 2001. 190 с.
7. Культура та інформаційне суспільство ХХІ століття: Матеріали конф. молодих науковців, 20 - 22 квіт. 2005 р. / ред.: С. В. Сищенко; Харк. держ. акад. культури. Х., 2005. 246 с.
8. Культурні цінності Європи / За ред. Ганса Йоаса і Клауса Вігандта. Пер. з нім. Київ. Дух і літера. 2014. 552 с.
9. Мас-медіа, комунікація, культура: глобальний підхід / Дж. Лалл. К. : К.І.С., 2002. 264 с.
10. Мистецтво в контексті культури / В. І. Панченко. Київ. ТОВ «Міжнар. фін. агенція», 1998. 192 с.
11. Міжкультурна комунікація / ред.: Д. С. Бурога; Ін-т філол. Київ. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка, Ін-т мовознав. ім. О. Потебні НАН України, Ін-т психології ім. Г. С. Костюка АПН України. К. : Вид. дім Д. Бурога, 2004. 263 с.
12. Могильний А. П. Культура і особистість: монографія. Київ. Вища школа. 2002. 303 с.
13. Основи художньої культури. Ч. 1.: Теорія та історія світової художньої культури: навч. посібник для вищ. навч. закладів / За ред. В. Лозового, Л. Анучиної. Харків, 1997.

14. Рижкова С. А., Кузнєцова І. В., Шевченко І. О. Творення, трансляція, інтерпретація та споживання культури: монографія / С. А. Рижкова, І. В. Кузнєцова, І. О. Шевченко; ред.: Л. В. Білоусова, В. М. Кручик; Нац. акад. кер. кадрів культури і мистец., Ін-т післядиплом. освіти. К., 2010. 475 с.
15. Теоретичні та практичні питання культурології: зб. наук. пр. Вип. 3 / ред.: І. П. Аносов; Мелітоп. держ. пед. ун-т. Запоріжжя, 2000. 276 с.
16. Художня культура світу: Європейський культурний регіон: навч. посібник / За ред. Н. Миропольської, Е. Белкіної, Л. Масол, О. Оніщенко. Київ. 2001.

13. Інформаційні ресурси

1. Електронний каталог Рівненської обласної універсальної наукової бібліотеки / [Електронний ресурс]. – режим доступу http://catalog.lib.rv.ua:81/cgi-bin/irbis64r_17/cgiirbis_64.exe?C21COM=F&I21DBN=IBIS&P21DBN=IBIS&LNG=uk
2. Електронний каталог Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського / [Електронний ресурс]. – режим доступу http://irbisnbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_all/cgiirbis_64.exe?C21COM=F&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21CNR=20&Z21ID=